

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ХРЕБЕТНО-СПИННОМОЗКОВИХ ТРАВМ

В УКРАЇНІДУ «Український державний НДІ медико-соціальних проблем інвалідності МОЗ України» (м. Дніпропетровськ)

Дана робота є фрагментом пошукової теми.

Вступ. Травма хребта відноситься до важких ушкоджень опорно-рухового апарату. Її важкість обумовлена статико-динамічними порушеннями та складністю реабілітаційних процедур та, у зв'язку з цим, тривалою тимчасовою непрацездатністю та стійким зниженням життєдіяльності постраждалих. Аналіз літератури свідчить про те, що травматичні ушкодження хребта складають від 1% до 17% від всіх ушкоджень кісток скелету [1,2]. При ушкодженні нервових структур хребетно-спинномозкова травма вважається ускладнена, при відсутності супутніх уражень нервових структур – неускладнена.

При виникненні різноманітних ушкоджень хребта та спинного мозку визначену роль відіграє механізм травми [2,3,4]. Розрізняють пряму та непряму дію травмуючої сили. За даними різних авторів, прямий механізм травми спостерігається в 15-20% випадків та призводить до ізольованого ушкодження задніх структур хребта. У випадку приєднання черезмірно-го згинального компонента такі переломи нерідко стають складними, типу перелома-вивихів з ушкодженням не тільки тіл хребців, а також їх дуг та відростків [5,7]. Найбільш частими є переломи при непрямій травмі (кататравма, придавлення та ін.), які призводять до гіперфлексії хребта. При цьому виникають компресійні переломи, які в більшості випадків являються ізольованими. Згинально-обертальний механізм травми частіше викликає вивихи та переломовивихи хребців, при цьому часто травмується спинний мозок. При дії травмуючої сили вздовж вісі хребта виникає багатоуламковий або «вибуховий» перелом тіла хребта, при цьому також часто травмується спинний мозок, або його корінці [6].

Мета дослідження – визначити причини виникнення хребетно-спинномозкових травм в Україні.

Об'єкт і методи дослідження. Була проаналізована медична документація 160 постраждалих внаслідок хребетно-спинномозкових травм в Україні. З них 100 пацієнтів були обстежені в Дніпропетровській міжрайонній травматологічній МСЕК № 1, 60 були пацієнтами неврологічного або травматологічного відділень ДУ «Український державний НДІ медико-соціальних проблем інвалідності МОЗ України». Всі пацієнти були визнані інвалідами різних груп. Пацієнти були розподілені в залежності від

Таблиця 1

Розподіл хворих за статтю

Стать	кількість	відсоток
чоловіки	118*	74%
жінки	42	26%
Всього	160	100%

Примітка: * – P < 0,01.

Таблиця 2

Розподіл хворих за віковими періодами

Вікові періоди	Кількість хворих	
15 – 29(молодий)	55	34%
30 – 44(зрілий)	75*	47%
45 – 59(середній)	30	19%
60 – 74(похилий)	0	0%
Всього	160	100%

Примітка: * – P < 0,05.

В залежності від причини травми пацієнти були розподілені на дві великі групи – виробничі та невиробничі (табл. 3). Додатково невиробничі травми були розділені на основні підгрупи (табл. 4).

Таблиця 3

Розподіл хворих в залежності від причин травми

Виробничі		Невиробничі	
абс.	%	абс.	%
36	22,5	124*	77,5

Примітка: * – P < 0,01

Таблиця 4

Розподіл хворих, які отримали невиробничу травму

Травми:	абс.	%
а) побутова (з неї кататравма)	77 (50)	62 (40)
б) ДТП	32	26
в) вуличні	5	4
г) спортивні	1	1
д) шкільні	1	1
є) інші	8	6

статі (табл. 1). Також пацієнти були розподілені в залежності від віку (табл. 2).

Результати досліджень та їх обговорення.

При дослідженні причин виникнення хребетно-спинномозкових травм були виявлені наступні закономірності. Найбільш часто такі травми отримували чоловіки (74%). Даній категорії постраждалих притаманний зрілий (47%) та молодий (34%) вік. Трохи менше було хворих середнього віку (19%), та жодного похилого, що може свідчити про те, що травми отримують більш «активні» групи населення. Наші дані співпадають з даними різних авторів, які також засвідчили, що хребетно-спинномозкова травма уражає в основному молоді та зрілі верстви населення [1-5]. Також в різних дослідженнях кількість чоловіків переважає кількість жінок, бо чоловіки більш схильні до травматизму [1-5]. При дослідженні виробничих та невиробничих травм було визначено, що основна маса хребетно-спинномозкових травм є невиробничими (77,5%). При детальному аналізі невиробничих травм було виявлено домінування побутових травм (62%), переважно більшість з яких склала кататравма (40% з-поміж усіх невиробничих травм, або 65% серед побутових). Другою за частотою причиною невиробничих травм є

дорожньо-транспортні пригоди (26%). Інші причини виникнення хребетно-спинномозкових травм складають незначний відсоток. То ж серед невиробничих травм основними етіологічними чинниками є побутова кататравма, та травмування хребта та спинного мозку при ДТП. Таким чином, останнім часом відбувається «переформатування» причин хребетно-спинномозкових травм. Травми при ДТП набирають все більшу питому вагу, та мають тенденцію до збільшення.

Висновки.

1. Хребетно-спинномозкові травми частіше отримували чоловіки (74%).

2. Частіше травмуються хворі зрілого віку (47%).

3. Найчастіше зустрічалась невиробнича травма (77,5%), з-поміж якої домінує побутова (62%) кататравма (40%).

Перспективи подальших досліджень. В подальшому планується визначити тенденції та розробити рекомендації по профілактиці та зниженню рівня інвалідності при хребетно-спинномозкових травмах, а також направленню вектора прикладання концентрації найбільшої уваги до певного виду невиробничих травм.

Література

1. Амелина О. А. К вопросу о периодизации травмы спинного мозга / О. А. Амелина, А. Ю. Макаров // I Съезд нейрохирургов России: тез. док., Екатеринбург, 1995. – С. 124 – 125.
2. Бадалов В. Современный подход в лечении сочетанных травм позвоночника / В. Бадалов, К. Коростылев, И. Сенько // IV Съезд нейрохирургов России. Материалы съезда. Москва, 18 – 22 июня. – 2006. – С. 6-7.
3. Карепов Г. В. ЛФК и физиотерапия в системе реабилитации больных травматической болезнью спинного мозга [текст] / Г. В. Карепов. – Киев : Здоров'я. – 1991. – 185 с.
4. Качесов В. А. Основы интенсивной реабилитации. Травма позвоночника и спинного мозга [текст] / В. А. Качесов. – СПб.: ЭЛБИ, 2005. – 128 с.
5. Клінічні протоколи надання медичної допомоги хворим за спеціальностями «Нейрохірургія» та «Дитяча нейрохірургія» / Український нейрохірургічний журнал. – 2008. – № 3. – 224 с.
6. Оказание экстренной нейрохирургической помощи больным с позвоночно-спинномозговой травмой / А. Курамшин [и др.] // IV Съезд нейрохирургов России. Материалы съезда. Москва, 18 – 22 июня. – 2006. – С. 63.
7. Ревизионные вмешательства у пострадавших с позвоночно-спинномозговой травмой грудной и поясничной локализации / А. Дулаев [и др.] // IV Съезд нейрохирургов России. Материалы съезда. Москва, 18 – 22 июня. – 2006. – С. 38 – 39.
8. Сучасні принципи діагностики та лікування хворих із хребетно-спинномозковою травмою: методичні рекомендації / М. Є. Поліщук [та ін.]. – Київ. – 2006. – 36 с.

УДК 616. 711,611. 82,614. 8. 026. 1,614. 8. 026. 2

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ХРЕБЕТНО-СПИННОМОЗКОВИХ ТРАВМ В УКРАЇНІ

Тарасенко О. М., Забара О. Ю.

Резюме. В статті проаналізовані причини хребетно-спинномозкових травм в Україні. Робота базується на 160 випадках, пацієнти були розділені в залежності від статі, віку, причини травми. Отримані результати свідчать про те, що частіше травмуються чоловіки. Вік отримання травми частіше зрілий. Переважає невиробнича травма, з якої основну частку складає побутова, в структурі якої домінує кататравма.

Ключові слова: причини травматизації, хребетно-спинномозкова травма, інваліди.

УДК 616. 711,611. 82,614. 8. 026. 1,614. 8. 026. 2

ПРИЧИНЫ ВОЗНИКНОВЕНИЯ ПОЗВОНОЧНО-СПИННОМОЗГОВЫХ ТРАВМ В УКРАИНЕ

Тарасенко О. Н., Забара О. Ю.

Резюме. В статье проанализированы причины позвоночно-спинномозговых травм в Украине. Работа базируется на 160 случаях, пациенты были разделены в зависимости от пола, возраста, причины травмы. Полученные результаты свидетельствуют о том, что чаще травмируются мужчины. Возраст получения травмы чаще зрелый. Преобладает производственная травма, из которой основную часть составляет бытовая, в структуре которой доминирует кататравма.

Ключевые слова: причины травматизации, позвоночно-спинномозговая травма, инвалиды.

UDC 616. 711,611. 82,614. 8. 026. 1,614. 8. 026. 2

Reasons of Origin Vertebral-Spinal Traumas in Ukraine

Tarasenko O., Zabara O.

Abstract. The got results testify that men are more frequent injured. Age of receipt of trauma is more frequent mature. Prevalence of non-manufacturing trauma from which basic part is consist by domestic, in the structure of which prevails falltrauma.

Entry. The trauma of spine behaves to the heavy damages of locomotorium. Its weight is conditioned статико-динамічними by violations and complication of rehabilitation procedures and, in this connection, by the protracted temporal uncapacity and proof decline of vital functions of a victim. The analysis of literature testifies that traumatic damages of spine are from 1% to 17% from all damages of bones to the skeleton. At the damage of nervous structures vertebral-spinal a trauma is considered complicated, in default of concomitant defeats of nervous structures – noncomplicated.

Materials and methods. Work is based on 160 cases, patients parted depending on a sex, age, reason of trauma. There was an analysable medical document 160 sufferings as a result of vertebral-spinal traumas in Ukraine. From them 100 patients were inspected in Dnepropetrovsk traumatology MSEK № 1, 60 were the patients of neurological or traumatology separations of SI «Ukrainian State Institute of Medical and Social Problems of Disability of MPH of Ukraine». All patients were acknowledged by the invalids of different groups. Patients were up-diffused depending on a floor.

Results and discussions. At research of reasons of origin vertebral-spinal traumas were found out next conformities to law. Most often such traumas were got by men (74%). To this category of a victim inherent mature (47%) and young (34%) age. A bit less than it was the patients of middle age (19%), and not a single sloping, that can testify that traumas are got by more «active» groups of population. It was certain at research of work and unproductive accidents, that bulk vertebral-spinal traumas is unproductive (77,5%). At the detailed analysis of unproductive traumas was found out prevailing of domestic traumas (62%), swingeing majority from which was made by catatraumas (40% among all unproductive traumas, or 65% among domestic). The second after frequency reason of unproductive traumas are street traumas (26%). Other reasons of origin vertebral-spinal traumas make an insignificant percent. Then among unproductive traumas basic etiologic factors is domestic catatraumas, and injuring of spine and spinal cord at street traumas.

Conclusions. Vertebral-spinal traumas more frequent got men (74%). The patients of mature age are more frequent injured (47%). More frequent all there was an unproductive trauma (77,5%) which domestic (62%) cata-traumas prevails among (40%).

Key words: reasons of traumas, vertebral-spinal trauma, disability.

Рецензент – к. мед. н, ст. н. с. . Голик В. А.

Стаття надійшла 20. 12. 2013 р.